

'Mijn vader de soldaat' door Bożena van Mierlo- Dulińska

Bożena van Mierlo- Dulińska schreef het boek *Mijn vader de soldaat* als een eerbetoon aan de Poolse oorlogsveteranen uit de Tweede Wereldoorlog. Het verhaal begint bij Anna, Poolse van afkomst en woonachtig in Nederland met haar twee kinderen en Nederlandse man. Ze heeft een dagboek gekregen van haar tante. Het is het dagboek van haar vader waarin hij zijn oorlogsjaren beschrijft. Ze besluit het te vertalen naar het Engels om wat meer rust in haar hoofd te krijgen. Ze leest over haar vader die als jonge jongen met zijn broertje, zusje en moeder op weg ging naar Siberie om daar te werken in een kamp. De Russen beschouwen de Polen dan eerst nog als vijanden.

"De wielen van de wagon kletterden ritmisch. Hoe langer we reisden, hoe kouder het werd. Als je leunend tegen een houten wand in slaap viel, zaten je haren vast aan een laagje ijs op de planken wanneer je weer wakker werd. Het dekbed werd een kostbaar en bijzonder gewaardeerd bezit. Omdat we ons niet konden wassen, gingen we stinken en kregen we zweren op ons gezicht. De dorst was echter nog veel erger dan de kou en de stank. De Russische soldaten die ons tijdens het transport bewaakten gaven ons eens in de twee dagen een emmer met heet, gekookt water. Dat was echter niet genoeg. De kinderen likten rijp van de raampjes...[...] We gingen sneeuw eten vanwege de niet te lessen dorst. Soms stopte de trein in de buurt van een dorp en konden we water halen uit een put. Een van die keren zag ik oudere Russische vrouwen een kruisteken slaan toen ze ons zagen. Een van hen zei tegen mijn moeder dat ze het erg vond wat haar land ons, Polen, aandeed. Als zulk menselijk gedrag je hart even verwarmde, bedierf de machinist dat door de trein opeens en zonder voorafgaande waarschuwing weer in beweging te brengen."

Als de oorlog tussen Rusland en Duitsland uitbreekt worden de Polen ineens als bondgenoten gezien door de Russen. Ze krijgen toestemming om dienst te nemen in het Poolse leger en samen met de Russen te gaan vechten.

Haar vader's dagboek leidt Anna door de strijd die Poolse soldaten moesten leveren om de bezette landen te bevrijden. Over persoonlijke zaken schrijft hij nauwelijks. Toch leert ze haar vader een beetje beter kennen. Haar vader was geen

gemakkelijke man tijdens haar jeugd. Ook als Anna volwassen is, verandert de relatie tussen haar en haar vader niet. Zij is nog steeds het kind dat hem hoort te gehoorzamen. Tegenover Anna is haar vader onvriendelijk, gesloten en zegt hij alleen het hoognodige. Als een nieuw persoon zich aandient en moeiteloos een relatie ontwikkelt met haar vader is Anna dan ook boos en gefrustreerd. Waarom lukt het hem wel? Met het dagboek dat ze ontvangt van haar tante, begint Anna stukje bij beetje te begrijpen waarom haar vader zich zo gedraagt.

Over de Poolse strijd in de Tweede Wereldoorlog heb ik nog niet veel gelezen, daarom vond ik het boek zeker interessant. Bij de bevrijders van Nederland denk je immers als eerste aan de Amerikanen en Canadezen. Omdat het boek een eerbetoon is aan de strijd die de Polen geleverd hebben, vind ik het begrijpelijk dat de focus van het boek hier ligt. Toch had ik wel meer willen lezen over de naweeën van de oorlog en doorwerking op de jeugd van Anna. Zo is Anna's tante, Nina, nooit getrouwd vanwege traumatische gebeurtenissen in Siberië en heeft Anna tijdens haar jeugd voortdurend op haar tenen moeten lopen. Ik vind het jammer dat niet dieper hierop is ingegaan. Als lezer blijf je namelijk wel hangen met vragen. Hoe verging het Nina en haar moeder in Siberië toen Anna's vader als soldaat vertrok? Wat gebeurde er precies in Anna's jeugd?

Bij Anna had ik in eerste instantie niet door dat ze worstelde met een zenuwzinking die te wijten was aan het feit dat Anna's vader op sterven lag. Eerlijk gezegd dacht ik dat ze worstelde met een scheiding. In het verhaal was haar man Tony er namelijk niet altijd. De relatie met haar vader vond ik ook vreemd. Waarom liet zij zich als volwassen vrouw toch zo behandelen door hem, nu nog na al die jaren? En waarom altijd dat vluchtgedrag als ze een confrontatie moest aangaan? Meer ingaan op de jeugd van Anna had hier zeker verheldering kunnen geven.

Het boek maakt op het einde wel iets duidelijk, maar het mocht van mij wel uitgebreider. Ik twijfel er niet aan dat de schrijfster dit ook interessant had kunnen verantwoorden. Het hele boek is immers goed geschreven.

Uitgeverij The House of Books, 2014
Pagina's 320
Vertaald uit het Engels door Mariëlla Snel (*My father a soldier*)
ISBN 978 9044 343 519

Recensie door Sereena, juni 2015